

ANY IV

NÚM. 174

BARCELONA 25 DECEMBRE 1891

Entre jó ó bé un tall de gail
perqué obtarian vostés?....
¿Que s' estimarian més
un petó meu ó bé 'l tall?

LO DIA DE NADAL

QUE me 'n fá pensar de cosas aquesta diada.

La festa s' ho porta, perquè com en la nit de Nadal va neixer Jesús de la Verge María, dóna aquest sol fet molt que pensar á tota la cristiandat.

Peró no es aquest misteri docmátich lo que mes me remou 'l cervell. Aixó es aixis, perquè aixis ho ha dit l' Iglesia y no us tenu de ficar en altras interioritats. ¡No faltaria mes sinó que després d' haber estat l' Iglesia divuit sigles y pico per declarar l' Imaculada Concepció encara aixó 'ns fés cavilar!

No: 'ls pensaments que m' inspira aquesta diada, no son de tanta elevació; se refereixen als usos y costums ab qué 's celebra la festa.

En primer lloch, hi ha la costum de menjar galls, y no mes la paraula *galls* es prou y massa per ferme rumiá tots los días de ma vida. Hi rumio tant, perquè no 'n tinch. Diuhen los que 'n ténen, que han de rumiá més que 'ls que no 'n tenim. Com que só d' aquestos últims, no sé si es vritat aixó que 's diu, y ('ls hi parlo ab lo cor á la má) m' alegraria trobar-me en lo cas de poguerho assegurá. Es un duple del qué tinch moltíssim interés de sortirne. Aquesta cosa no l' ha declarada cap concili, y no estém obligats á creurela perquè 'ls richs la diguin.

Si 'n Rostchild, que té *galls*, passa mes amohinos que jó, fem un tracte y li treuré aquest excés d' amohinos. Que 'm dongui 'ls *galls* que té y jó passaré *totas* las sévas caborias, y éll *no més* passará las mèvas. ¡Crech que no puch fer més en benefici d' éll! Si m' agafa per la paraula y ho fá, 'ls meus lectors sabrán després ab tota certesa si efectivament los que ténen *galls* passen més mals de cap que 'ls que no 'n ténen.

Me consta positivament que molts dels que prenen bitllets de la rifa de Nadal, la voldrían treure per ficarse en la mar d' amohinos dels que tenen *galls*. ¡Benignes! Qui no tè mals de cap, se 'n buscan.

Peró ara 'ns embrancariam en lo rengló de la rifa y gastariam tot lo paper de que poden disposar sense parlar de rés més que dels *galls*.

Aném á un' altra cosa.

Per Nadal, també 's menja turró y ja póden suposá de quina manera 'l *turró* m' obra l' aixeta del pensament.

Lo turró de que 'n son espendedors los jijoneros, me portan á la memoria 'l *turró* que proporcionan los *tios Pantorrillas* y 'ls que están al candelero per donar llum y molt sovint, sinó sempre, donan fum.

Aquell turró, l' alcanza qualsevol á costa d' alguna pesseta; però 'l segón *turró*, s' adquireix per favor y la majoria de las vegadas á costa de la dignitat, ó d' una dotzena de vots.

A més de la diferéncia en la moneda per satisfer lo preu d' un y altre turró, presentan aquestos altres diferéncias notables. Ab lo dels jijoneros, no s' obté 'l dels *pantorrillas*; ab lo d' aquestos, s' obté aquell. Lo primer, de vegadas s' indigesta; lo segón, may. Aquell, generalment lo marit lo porta á la dona; aquest, molts voltas la dona 'l porta al marit. Lo turró de Nadal, acostuma á durá un día; l' altre *turró*, sol durar un ministeri. Lo turró que 's menja, molts cops fá

mal de ventre ó mal de caixal al mateix que se 'l empassa; lo *turró* que 's gosa, fá mal d' ulls als que 'l preténen. En fi: l' un lo paga no més lo qui 'l compra; l' altre 'l paga tota la Nació, ó tota la Provincia, ó tot lo Municipi.

¿Eh, que n' hi ha de diferéncias de turró á *turró*?

Si dels turróns passém á las neulas, que també representan un important paper en las postres del día de Nadal, ja 'm fico en un altra mina de consideracions.

Aquestas, son referentas á la gent que porta 'ls *naulés*. Perqué n' hi ha que 'ls portan sense pensarho; altres, pensantsho, però fent 'l orni, perquè 'ls hi vá bé; y altres, sapiguentho de ciencia certa, y fins convenint ab qui 'ls hi fan portá, perquè aixis viuhén ab l' esquena dreita, encara que siguin més geperuts que *leop*.

Cóm que n' he conegut de tota mena, encare no veig vuidar la paperina de neulas demunt de la taula, de la mateixa manera que aquellas canyas que deyan que 'l rey Midas duya las orelles d' ase, sembla que m' cónfin de nou totas las histórias aquellas dels *neulés*, que pot ser molts d' ellas se me 'n haurían anat de la memoria, si no me la refresqués aquesta diada en que 's commemora la vinguda del Messías fruyt del sant ventre de la Verge, (com diu l' Ave-Maria), esposa del gloriós Sant Joseph.

Si de las neulas, vaig á las felicitacions, comenso á pensá en lo cambi de costums d' avans.

Anys enrera 'ls venedors obsequiavan als seus parroquians; y avuy aquestos, sense rebre l' obsequi d' aquells, han de obsequiar als aprenents ó dependents dels mateixos á qui tot l' any donan ganáncia.

Recordo que quan jó era jove, lo forner á qui 's prenia 'l pá, enviava á casa una grossa coca ensucrada; l' adroguer, enviava turróns; lo taberner, nos obsequiava ab alguna ampolla de ranci, y aixís alguns altres. Avuy s' ha girat la mitja, y hem de contestar ab alguna propina á la *décima* que 'ns presentan los dependents dels que tot l' any contan ab lo consum diari que fem en las sévas botigas.

Aixó 'm fá cavilá y fins duplá de lo que jó tinch per lógica. Créch jó que 'l cafeter, que 'ns té per constants consumidores y á qui n' hi portém d' altres de tant en tan; que 'l perruquer, que 'ns afayta cada setmana y 'ns tal'a 'ls cabells cada més; que 'l llimpia-botas, que 'ns las enllustra cada tres ó quatre días, etc., que tots, agraphits del parroquianatje, 'ns tindrían de demostrar un día al any lo seu agraphiment. Però al veure que la cosa es al contrari, tinch de suposar que vaig errat y só jó qui tinch d' agraphir per Nadal á aquells á qui tot l' any dono á guanyar.

¡Afigúrinse si 'm té de fer pensá aquesta diada, que fins me fá pensá que no penso bé!

Y, per acatar, com per Nadal s' inauguran los pessebres, se 'm apilan á la memória las moltíssimas exhibicions que n' he visitat, y en unas he vist que la gent del camp de Jerusalém de mil vuit cents anys enrera, vestía com los catalans pagesos d' avuy día; en otras he calculat que las lleys d' óptica actuals, son distintas de las d' aquell temps, perquè ara 'ls objectes y personas dels segón y últims termes, se 'ns presentan més petits y allavors se presentan d' igual grandària y algunas vegadas encara de grandària major; y en totas, he après que lo de las épocas arquitectóricas en una camama, perquè en lo primer día

de l'era cristiana ja hi había edificis gòtics, y barrochs y del renaixement.

Las escenas de que he sigut espectador visitant pessebres y que l' día de Nadal me recorda, no tenen fi ni compte, y com tampoch ne tindria aquest article si 'm proposés relatarlas, n' hauré de prescindir. Solsament diré que 'n hi ha de totes maneres; desde las carinyosas explicacions dels pessebristas, fins á las amargas lementacions de la séva dona al veure com los visitants li posavan lo pis, sobretot en los días de pluja; y desde las devotas oracions que balbucejavan las velles devant del *naixament*, fins á las rialletas y tendras emocións de las sevas fillas que, ab los respectius promesos, atravessavan pausadament los foscos y estrets camins voltats de suro que deixava petits espays pera apreciar lo pessebre en sos diferents punts de vista.

¡Cóntin si me 'n fá pensar de cosetas y cosassas lo ditzós día de Nadal!

CONRAT ROURE.

¡Bona felicitació!

L' altre dematí m' estava dintre 'l meu quarto assentat quan va dirme lo criat qu' un subjecte 'm demanava.
 ¿Qui será, deya entre mí?
 Per quina rahó vindrá?
 En fi, Manel, feslo entrá y de duptes podré eixí.
 Lo criat que es obedient, va cumplir tot desseguit y dins mon quarto, aixerit l' incógnit, entrá al moment.
 —Deu l' hi dongui molt bon día, va dirme ab posat senzill;
 ¿vosté es Don Francesch Cunill?
 —Per servirlo; ¿qué volia?
 —Diners.

—¡Com!, vaig contestar pressentint ja algun desastre.
 ¿Y qui es vosté?

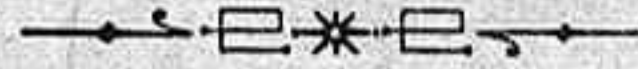
—Jo? só 'l sastre que venia per cobrar.
 —¿Cobrar, qué?

—Home; 'l vestit que 's va fer fé l' any passat.
 —Jove, vosté se ha tallat.
 ¿A quin carrer l' hi han dit?
 —Comercial, número tres, segon. ¿No es aquí, potsér?
 —No senyor qu' es lo tercer.
 —Donchs l' un per l' altre só prés.

L' home aquell que era molt ase, cap á dalt se 'n va pujar mentras jo vaig fer tancar ben bé la porta de casa; y ab lo llavi sens coló á causa del que 'm passava, digué: ¡Aquest sí que 'm portava bona felicitació!

JOAN TARRÉ.

RIFADA NACIONAL

A hi torném á ser.

Per Nadal tothom somía ferse rich, anar ab cotxe y tenir palco al Liceo.

Tothom préu apuntacions de la rifa.

Tothom vol treure la *grossa*, sense ser dida.

Qui no hi porta á la rifa de Nadal, no es ningú.

¡Y ben net!

La fatlera d' ésser millonari preocupa als més des-preocupats.

Bé 's comprén prou que la *Loteria Nacional* es un *agafadero*; bé se sab de sobras qu' es un *incert* treure; bé n' estém massa convençuts de qu' es tonto *posarhi...* ¿pero, qui no hi *posa*?

No hi há pis, ni taller, ni oficina, ni barbería, ni magatzém, ni botiga, ni tenda, ni safreig, ni cassino ni café, ni taberna, ni kiosko, ahont no s' hi jugu poch ó molt.

Tothom hi *interessa*, tothom hi pren part en la gran rifada nacional.

¿Y, donchs, què?

¡Quants y quants cálculs, projectes, il·lusions... (y diners fora de la butxaca!)

¡No faltava més!

La rifa de Nadal es lo termómetro de la situació económica d' Espanya: com més miséria, més afició á pendre décims.

¡Es qu' es aixís mateix!

Y qui tréu la *grossa* cad' any es lo dixós Govern que anyalment cobra una especie de *contribució indirecta* que 'ns acaba de plomar.

¿Qué no?

Después segueixen las sorts petites pe 'ls *loteros*; sinó que aquets *treuen* (ó *fan treure*, millor dit) molts días avans del sorteig ab la venta de bitllets ab *prima*

¡Quina *primada*!

Fet lo sorteig, ¡'s contemplan unas caras més llargarudas devant de las llistas!

¡Sort dels *reintegros*, que 'n diuen!

¿Eh?

¡¡Rifada Nacional!!

¡¡¡Que 'n som d' espanyols; vull dir, d' animals!!!

J. BARBANY.

PER UNA PESSETA

De 'l cel vá enviarte Deu, com á preciosa mostra de celestial beltat, criatura; á dir vritat, es tanta ta hermosura, que, comparada á tú, no es res la rosa.

Qui 'l «sí» ourá de ta boca carinyosa podrá dir qu' ha lograt gosá ventura, més, grandiosa, terrible desventura causarás al qui 't mostris desdenyosa.

Venus, fada, sirena encantadora, divinitat, arcángel, poncelleta d' hont pren l' oreig l' olor embriagadora.

(Are, pleguém, pleguém Magdaleneta, qu' en consciencia, me sembla que ja es hora donantme solament una pesseta).

A. FERNÁNDEZ.

EN DESCANS

Per distreures de las penas
que en la vida está passant,
vuyda copas y mes copas
la bacant que está... vacant.

¡JA HI SOM!

Ara 'l fret sobtat m' atrapa sense galls y sense capa.

Prou diuhen que es de Llevant perquè es tan fret, aquest vent, però jo só una ignorant perquè 'l sento pel ponent.

A. Figueras

Si la cara no se 'm yeu, pot sé engrescaré pel peu.

NADAU

(SONET)

¡Que 'n portas de recorts, hermosa diadal...
Cada any, aixis que arribas, me trasportas
als bells jorns infantils, obrint las portas
á la ditxa que entre any resta allunyada.

Puig en tal día, vells y brivallada,
nos aném entregant ab ánsia forta
al tan desitjât pler, per deixar morta
la tristesa en los cors temps há internada.

No 's trova ni un casal, ni una masía,
hont hi hagi algún infant rondant als pares,
que al front de tots no hi brilli la alegría...

¡Oh bella nit!... Xacrós per la vellesa,
recordo encara los plers que 'm regalares
en aquells jorns preuhats de l' infantesa.

S. FÀBREGAS.

CIRCUNFERENCIAS

De que lo rodó impera, os hu asseguro:
Lo sol, cercle de foch, es rey dels astres;
En los palaus, destacan las pilastras;
Dominan pels forats, los taps de suro.

La Fortuna, quan vol traure'ns de apuro,
De sa roda nos marca 'ls mellors rastres;
Y curan planys, cabórias y desastres,
La rodona unsa d' or y 'l rodó duro.

La bòta un círcol té, qu' estrét la enllassa;
Te argollas que la lligan, la cadena;
Lo espay, de sant Martí l' arch, que lo abraça,
¡Tot se vá enrodonint fins jó, ab conciencia,
Créch, rodona es, la lluna de Valencia.

FRANCESCH MARULL.

Quento

- ¿Quan val lo viatge, cotxero?
- Aquí te la tarifa: dugas pessetas la primera, y una pesseta cada una de las altras.
- Donchs passéjam un parell d' horas de las altras.

Los amichs

DOLORA

En Rafel y l' Enrich, amichs *molt intims*,
sent presa de cobdicia,
un jorn als prohibits varen jugarse
los quartos que tenían.

En Rafel á l' Enrich quant duya á sobre
guanyá en pocas partidas,
y al veurer 'l sense humor... y sense quartos,
plegá 'l joch desseguida.

Se váren despedir; l' un plé de rábia
y 'l guanyador de ditxa;
y encara á l' endemá varen escriurers
dihentse «Car amich». ¡Quanta falsial

IGNACI IGLESIAS

SABIŞ DE CAFÉ

UE 'n conéch!

Las taulas dels cafés son avuy ver
daderas cátedras.

La ciencia moderna 's manifesta mé
potent dintre de la *Pajarera* ó *Novedats*
qu' en l' interior de las aulas.

A cada glop de café 's desarrolla un
tema; á cada pipada 's resolt un problem.

Las grans ideas quedan plantejadas per molts sabis
de café en lo mármol de las taulas.

¡Quantas fórmulas d' invents desapareixen ab las
fregadas del drap d' un mosso de café!

¡Que 'n voleyán de descubriments per l' atmósfera
viciada dels cafés de barri!

La llengua de molts sabis d' aquets té més potència
que la palanca d' Arquímedes.

Al voltant de qualsevol taula rodona del *Inglés* ó
del *Suis* se corretgeixen obras de text, s' inutilisan
planos, se perfeccionan las Arts, se reforman Códichs,
s' atacan institucions, se *reventan* autors y 's fundan
setmanaris.

Las qüestions políticas, principalment, rajan de las
cafeteras.

Hi ha sabi de café que ab un platet de sucre y una
cullereta dóna solució á una crisi.

Fent la copeta d' estudiant en l' *Espanyol*, se fá
caure un Ministeri; y en lo fons d' una tassa ¡quants
sabis del *Continental* hi trovan la República!

De sabis de café sé, que, ab un cop de puny ben dat
al cantó d' una tauleta del *Condal* ó del *Colón*, han
donat un cop d' Estat.

Un sabi parroquiá de l' *Alhambra*, lo mosso que
serveix y l' abocador, arreglan la qüestió del Marroch
en cinch minuts.

Assumptos d' universal trascendencia quedan des-
fets per l' argumentació *líquida* (no sólida) del últim
sabi del *Pelayo*.

Verdaders conflictes ab las nacions extranjeras per-
den sa gravetat en lo café de *París*, sense derrama-
ment de sanch; però ab derramament de rom.

La Triple Aliansa y la Guerra Europea, per molts
sabis de café, no importa més que 30 céntims... y en-
cara gracias: 5 de propina.

Com més cafés s' obran, més sabis s' hi tancan.

Una particularitat: los sabis de café de la taula ro-
dona de més aprop del piano son més sabis que 'ls
altres.

Abundan en tots los cafés aquests pous (sechs) de
ciencia.

Y d' ensá que surt lo *Noticiero*, han aumentat.

Peró son sabis de nit; de las 10 per amunt.

La sabiesa d' ells sols brilla á la llum del gaa.

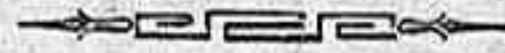
De días no son..... ¡ningú!

¡Ne conéch més!!

PEPET DEL CARRIL.

DIALECHS AL VIU

Advertència als lectors

—Lo teatro es L' Univers,
L' espay sas decoracions,
Y oyents las generacions
D' aqueixa «Tragèria» en vers.
La representan, lectors,
Los actors mes «afamats»:
A buscar localitats
Donchs, per veurer tals actors.
Que de bons ¡Si ho son jó us tochl
Molt mes de quant se penseu.
—¿Y 'l preu?—Es no rés son preu;
L' escena passa 'n tot lloch.

I

Entre 'l poeta y tothom

—Ja veurán, jó só poeta,
Peró un poeta d' aquets
Que enrahonan fen sonets
Com qui fá una figareta.
Pro ¡mireu que té bemols
Aixó de patir d' un mall
—¿Quin mal es?—No tinch ni un ral
Per menjá un plat de fesols.
—Aixis, malament cantor—

Tothom val per lo que té:
Avuy no val lo sabé,
Lo que val, avuy, es l' or.

II

Entre 'l novelista y tothom

—Tinch tot lo mon á la vista
Perqué tot ell l' he descrit;
Y com jo may ha existit
Cap mes altre novelista.
Pro 'ls haig de dir, sens desitj,
Lo que cuasi ningú 's pensa.
—(¿Que será?)—Que he quedat sense
Cap céntim partit pél mitj.
—Si es aixis, bon escriptor,
Bastant mal parat ho té;
Avuy no val lo sabé,
Lo que val, avuy, es l' or.

III

Entre 'l filosofh y tothom

—Ja que 'l dí 'm poseu per cas,
Vinguin escoltin d' aprop;
Jo soch un gran filosofh
O bé un segon Sant Tomás.

Mes, cansat de barallám
Per la santa... rel·ligió...

—¿Que vá fer?—Rés vatx fer jó
Lo que sí 'm moro de fam.

—¡Qu' es llástima que un senyor
Tan sabi 's tingui per ré!
Pro avuy no val lo sabé,
Lo que val, avuy, es l' or.

IV

Entre jó y tothom

—Y, ben mirat, cuasi bé
Deu ser trist ser escriptor
¡Per que aixó de valdrer l' or
Mes que no pas lo sabé!
Jó que cuasi, francament
Volía serho algún tant,
Ara, no 'm agafarán;
Ja he mudat de pensament.
—Ben fet, molt ben fet senyor,
Aplaudim tots son paré
Que, avuy, no val lo sabé,
Lo que val avuy, es l' or.

Fí

F. D.

M A R I N A

A crillas del mar soberbio
me puse á considerar
que las olas que más suben
son las que descienden más.
(M DE PALAU).

Una nit per la platja 'm passejava
cercant la solitud y 'l benestar,
del mar de las passions prou m' allunyava,
mes sentia 'l brugit d' un altre mar.

Las onas, com serpents, se cargolavan
llepant las rocas ab frisós neguit,
semblava unas ab altres s' ajudavan
per besar los estels en l' infinit.

La sorra de la platja s' escorria
á l' impuls xuclador, vers lo pregon
y sempre la remor del mar seguía,
imatge de la febra d' aqueix mon.

De prompte, com colós, superba onada
las etéreas regions vol descobrir
y eixeca 'l front d' escuma platejada,
com náuxer revingut, cercant respir.

Y 's veu creixer potent y ¡ay! 's destría
y 's pert y entre los altres, se confon,
tal com passa ab l' orgull, s' enlayra un día
y com mes alt y ferm estar voldria,
entre 'ls menyspreus s' enfonza d' aqueix mon.

JAUME NOVELLAS DE MOLINS.

Lo sereno

Quan tot reposa—quan tothom ronca
quan la nit bruna—son manto extén
tan sols jo vetllo—sols jo 'm passejo
sent de mon barri—guarda fictel.

Jo, dels borratxos—soch lo fantasma
y soch de 'ls lladres—l' espant cruel;
encar no 'm vehuen—á corre apretan
puig si 'ls *xarpava*—¡ay pobrets d' ellsl!

Tant si la lluna—brilla ó no brilla
ja plogui, nevi—ó fassi vent,
al serne 'l hora—jamay, may falto
á fer ma tasca—en lo carrer.

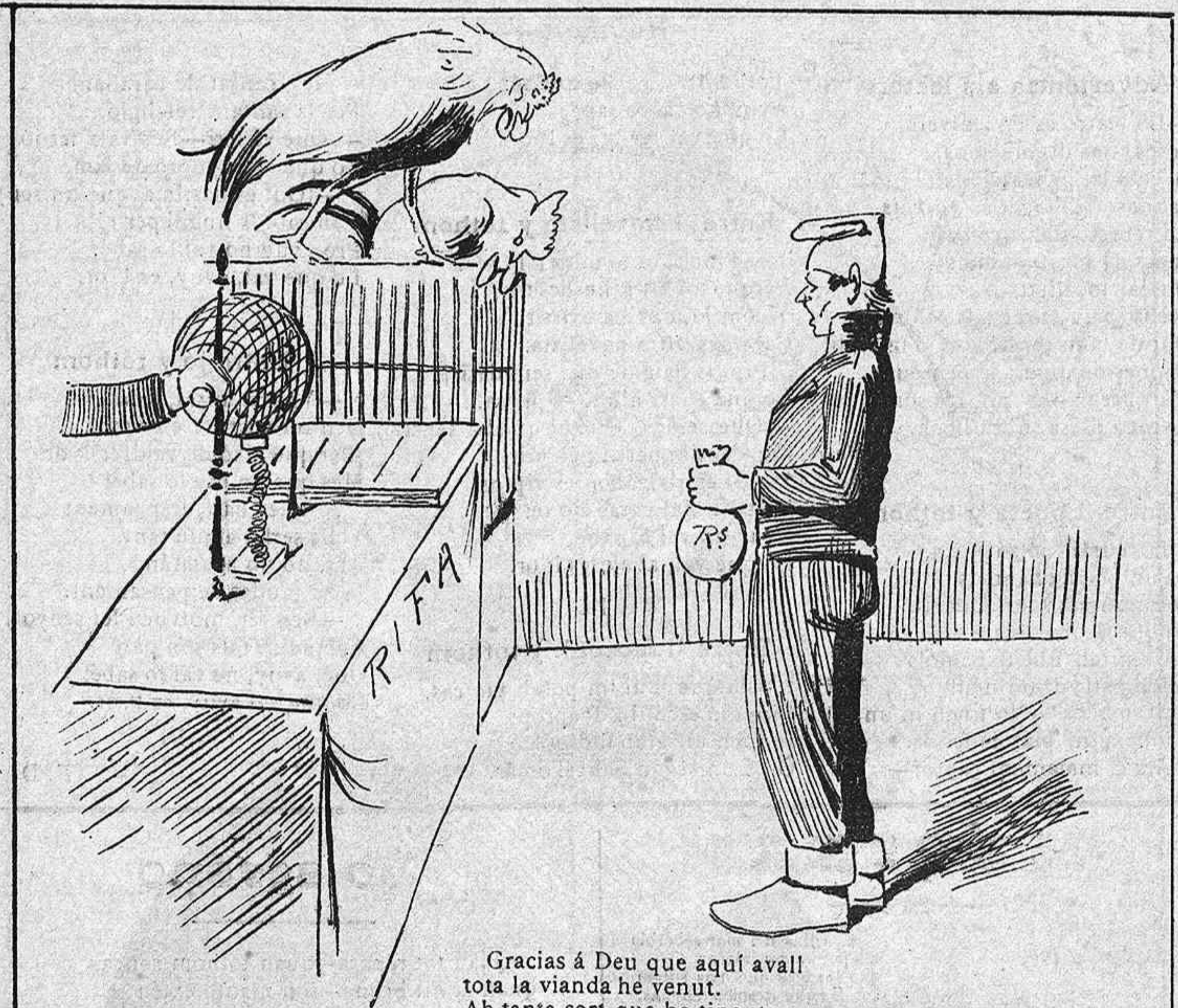
Si per desgracia—un jorn saltava
y esment n' había—algun pillet
¡quinas *netejas*—llavors hi haurían!
mes no vull bromas—qu' estich despert.

Jo canto 'l hora—ab veu ben alta
perqué 'm entenguin—de tot arreu
y s' assegurin—tots los que 'm pagan
de que cumpleixo—lo meu deber.

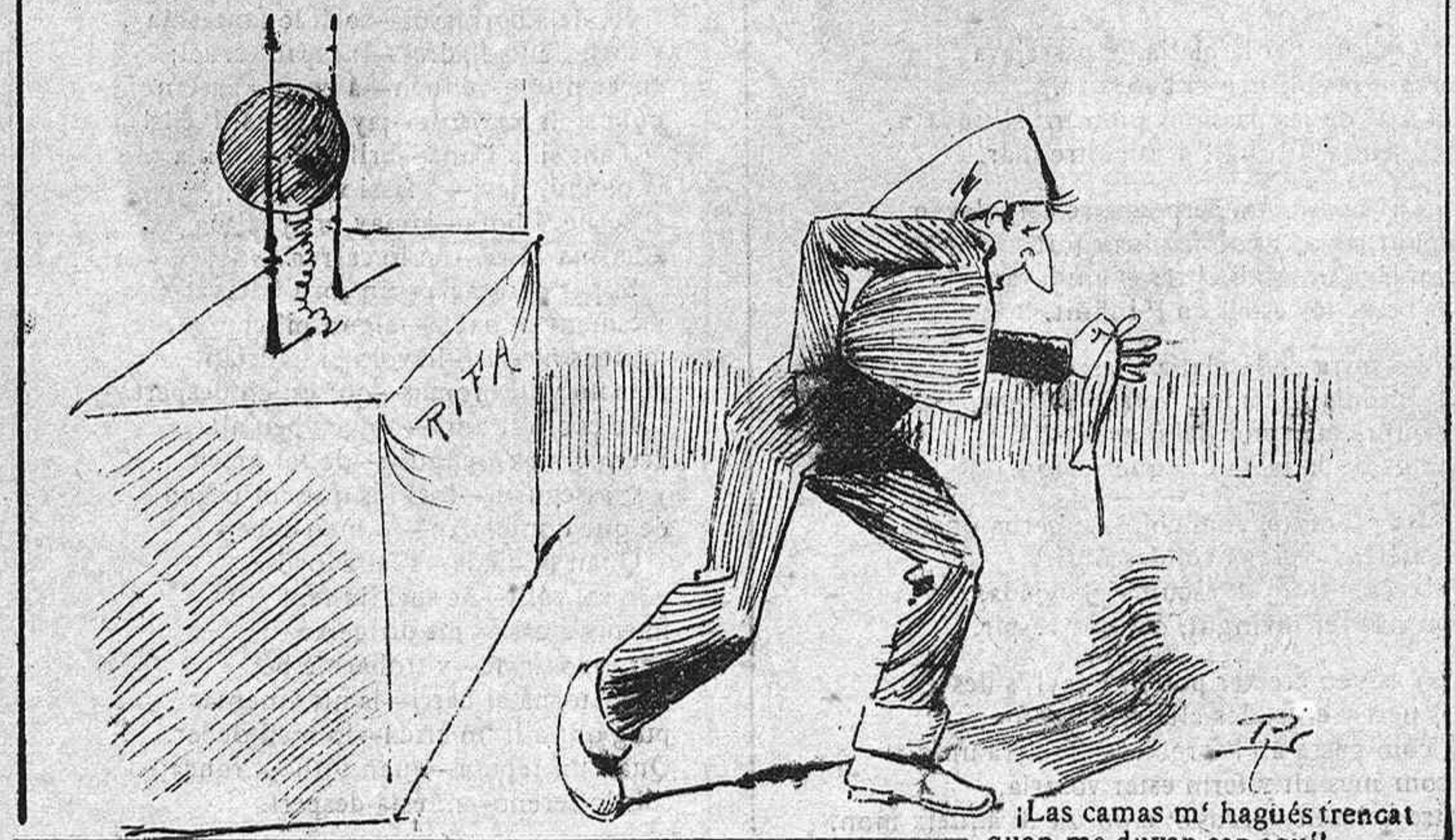
Quan la diada—s' alsa joyosa
y lo sol cálit—ne surt lluhent
llavors á casa—me dirigeixo
per reposarme—y trobarme bé;
per torná al barri—la nit vinenta
puig qu' allí 'm crida—lo meu deber;
Quan tot reposa—quan tothom ronca;
sols lo sereno—n' está despert.

AMADEO.

EPISSODI DE NADAL

Gracias á Deu que aquí avall
tota la vianda he venut.
Ab tanta sort que he tingut,
de segú que treuré un gall.

¡Las camas m' hagués trencat
quan me duyan cap aquí!
¡Tot ho he perdut! ¡Puch, ben di
que la rifa m' ha rifat!

En pocas setmanas com la pasada podrá dirse que
la empresa propone
y el tenor dispone

ja que en tota la setmana, á causa de continuas indisposi-
cions se veje obligada á suspender las obras anunciadas y
hasta *debuts* preparats, que com s' habia destinat fos en di-
vendres, era *natural* que també s' alassés. Deixintse,
com es un dia tan *funesto*.

Dissapte per fi obri de nou, sent la funció á benefici de
a dependéncia que acostuma á respallar als concurrents
uns quants dias avans de fer lo seu benefici. Crech com-
pendrán que vull dir los porters y acomodadors, los quals,
ó sia per la *febre* que hi habia pera sentir ópera, ó bé per
las moltas y justas simpatias que per sa amabilitat tenen
logradas, obtingueren una magnífica entrada.

En dita nit se representá la ópera *Aida*, en la que *debutá*
lo tenor Bugatto que té una veu molt abaritonada y una fi-
gura molt imprópia pera la escena. En conjunt lo *Radamés*
que representá fou molt acceptable.

Ab la ópera *Carmen*, donada diumenje á la tarde, desem-
penyá lo *Don José*, lo conegut tenor Sr. Ramis, vejentse de
nou festejada nostra paysana la contralt Srta. Mata ab la
protagonista.

La segona representació de *Lucrezia Borgia* afirmá lo no-
table éxit de sa primera, habenthi lograt altra ovació la se-
nyora Borghi-Mamo y los Srs. Lucignani, Meroles y mes-
tre Goula.

Pera ahir dilluns estava anunciat lo *debut* del tenor se-
nyor Garulli ab la ópera *Der Freischütz*, prenenthi part
també la eminent tiple Sra. Borghi-Mamo y lo reputadí-
sim baix Sr. Meroles.

ROMEA

Pera avuy está destinat lo estreno de *Los pastorets ó lo*
bressol de Jesús basats en los coneguts y rancis *pastorcillos*.

Celebrarém que lo *nou* autor, n' hagi tret tot lo partit de-
gut, á fi de que la empresa logri veurer en las próximas
Pascuas verdaders plens y aixís recompensar degudament
lo gasto escénich que hi ha empleat.

NOVEDATS

S' han ressucitat los antichs *Pastorcillos en Belén*, y la vri-
tat és que 'l públich d' avuy ja no escolta aquestas cosas
tan ignocentas ab l' afició de aquell temps, máxime quan
avuy lo género manso no pot surar, perquè en lo teatro 's
desitjan plats forts.

La empresa de aquest teatro á pesar de exhornar aquesta
obra tot lo bé possible, r.o 's veurá pagada del sacrifici.

En la execució tots los actors van estar bé, però, la vritat,
fan molt mellor altras produccions mes literarias y de gust
del dia.

Está en preparació una obra de aparato titulada: *La si-
rena*.

CATALUNYA

La sarzueleta *El milagro del santo*, dels Srs. Olona y Nie-
to, no satisfé á la concurrencia tant per la poca abundan-

cia de xistes, com per son argument gastadissim. Van ferse
repetí alguns números de música que superan la lletra
peró de poch trós.

Los únichs que en la execució se feren aplaudir, son las
Srtas. Mesejo y Ferrero y 'l Sr. Mesejo.

Creym que *El milagro* 's farà si logra aguantarse en los
cartells.

UN CÓMICH RETIRAT.

LA VEHINA DEL SEGON

Miris, m' atipa un xich massa
lo que sempre toqui 'l piano,
y per favor li demano
que s' ho prenguí ab mes catxassa.

Del contrari li asseguro
que hi posaré un fort esment
perqué... vaja, francament,
passa de *castaño oscuro*.

Puig vosté compendrà bé
que no és pas gens divertit
sentí tot lo dia y nit
tocá 'l piano á vosté.

Me sembla molt natural
que á la nit puga dormí
y no tindré de sentí
tan bell concert musical.

No puch está ni una mica
que no la senti tocant,
menjant, dormint, treballant,
sempre, sempre eixa música.

¡Mireu qu' aixó es molt salat!
no se pas que s' hi masega,
lo que sento no hi replega
cada nit un costipat.

¿Que potsé s' haurá cregut?
aburrirme, fastidiarme
y constanment molestarme
per menyspreuhá ma salut?

Desisteixi, perquè jó
encar que magre, tinch brassos
per pujá, xafarli 'ls nassos
y tirarla pel balcó.

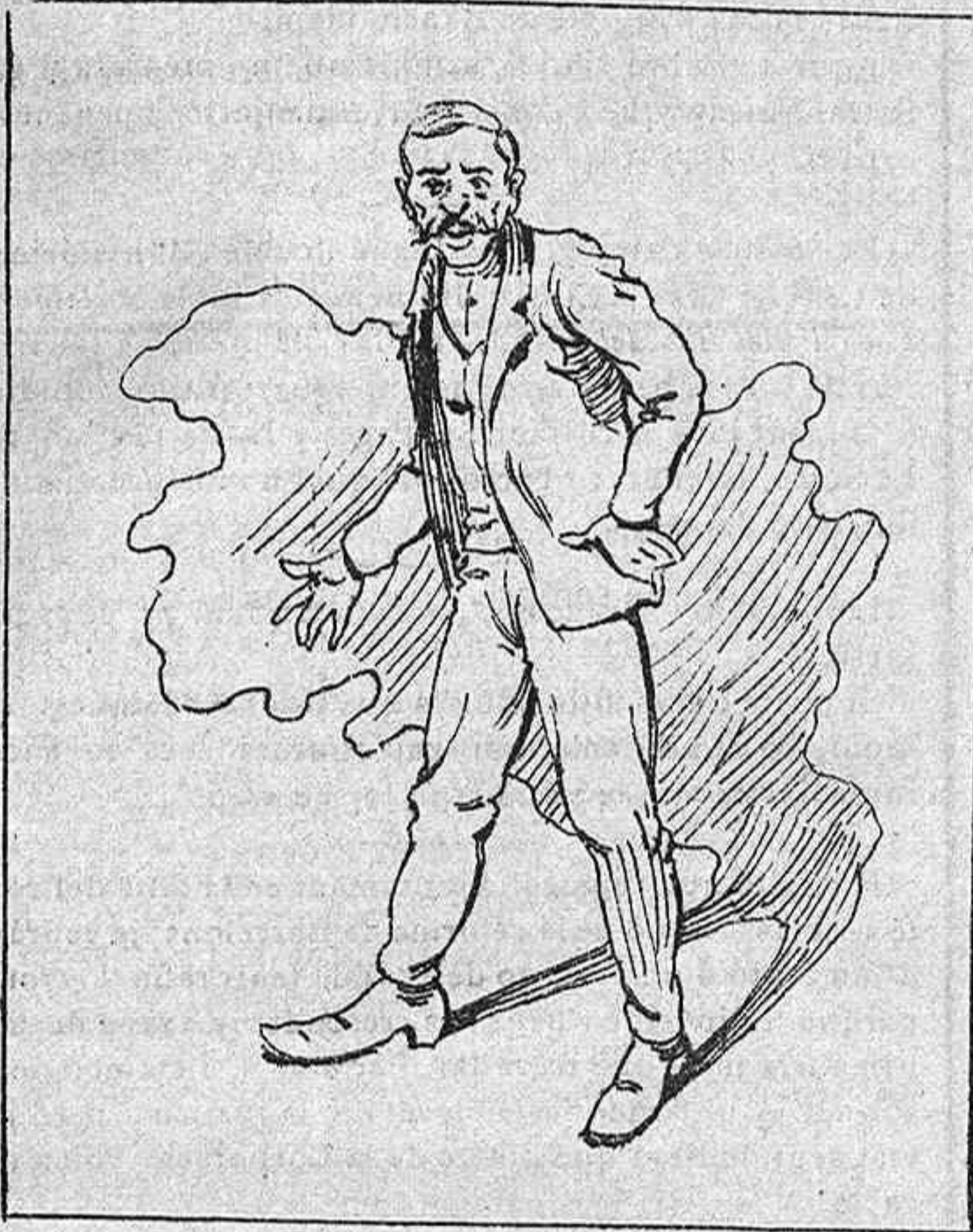
JOAN MALLOL.

AVIS IMPORTANT

En la acreditada litografía de RIBERA Y
ESTANY, 5, Sant Ramón, 5, s' hi trovará un
gran assortit de cromos pera felicitacions de
Nadal, baix nous dibuixos alusius á carters,
serenos, vigilants, cafeters, taberners, sabaters,
forners, dependents del gas, perruquers, etcé-
tera, etc.

BON GUST, ELEGANCIA Y BARATURA

UN POBRE HOME

—Ella es molt devota, pero á n' aquesta hora, no sé ahont será.

—Ab l' estona que so aqui, no créch que... però pot ser no 's troba bé.

¿Vols jugá que se 'n ha anat a la missa del gall?

¡Com no ho havia pensat avans!
¡Redimontri, si hi era!

La *petitessa* que va desapareixer de la caixa del diner de Sant Pere, es de vint y cinch millons de franchs. D' aquesta distracció va serne 'l *distret* monsenyor Folchi, que ha sigut condemnat per la congregació de l' Inquisició.

Lo Papa, també l' ha substituït de tots los seus càrrechs y especialment del de vice camarlench.

¡Quina manera de robar á un pobre presoner!

Los bitllets de la rifa de Nadal, valen vint y sis millons de pessetas y 's diu que tots s' han despaxat.

Es un joch en que 'l *banquer* hi té molta ganga; però al pagés enderrerrit, cap anyada li es bona.

A Gimarses (Portugal) un subjecte ha rifat á la seva dona y á la seva filla. Lo preu de las papeletas ó bitllets per la dona, valían dos cents reis; los de la filla, cinch cents.

No debía tenir sogra, sinó també l' hauria rifada. La sort de la filla va tocar á un forner, lo qual va reclamarla; pero la dona que no sabia res de la rifa, va donarne compte á las autoritats y 'l rifaire ha anat á la presó.

Hi ha qui suposa que la dona va donar part del assumpto, perquè 'l afortunat ab la sort d' ella, no era del seu agrado.

Tot es possible, perquè hi ha donas que no pendrían á mal que 'l marit las rifés, y fins ellas se cuidarian de despaxá 'ls bitllets.

Los carlins regalan dos sabres al seu R...

¿Que li servirán pera fer jochs malabars..?

Perqué per fugí, un sabre sol fa nosa, y si l' *héroe* d' Oroquieta té de portarne encara dos més, acabarán d' entrebancarlo.

Lo fill del R, podrá cantar després, alló de 'l *sabre de papà* de l' ópera bufa *La Gran duquesa*.

La guardia civil ha agafat á una fulana de Sant Andreu de Palomar, en lo moment que anava á fugir de la casa marital en companyia d' altres dos subjectes.

Creyam que desde que 'ls céntims váren substituir als quartos, s' habían acabat las pessas de tres.

En Monovar (Alicant), han sigut processats, al verificarse las últimas eleccions municipals, 18 conservadors pertencients al Municipi.

Aquesta noticia fá olor de *pantorrillas*.

La *Gaceta* publica un estat de lo que 's deu als mestres d' estudi en Espanya qu' es la friolera de set millons, setcentas seixanta tres mil y pico de pessetas, y no mes hi ha quatre provincias que no 'ls deguin res.

De manera que hi ha molts d' aquestos mestres que no cobran, que *ensenyan* .. los ossos.

A Valladolid, un dependent de consums, registrant un bagul d' un viatjer, hi ha trobat una bona cantitat de monedas falsas y bitllets de Banch idem.

Aquest célebre viatjer, sembla que no menjará 'l gall a la tranquil·litat que s' d' b'ia creure menjarlo expenent aquel *capital*.

En sessió solemne, que tingué lloch en l' históric Saló de Cent de Casa la Ciutat, diumenge últim la *Societat Económica d' Amichs del país* distribuí 'ls premis á la virtut, al treball y á las bellas arts, essent aquest últim adjudicat al intelligent jove esculptor Sr. Pagés y Horta per un retrato en busto, cisellat en barro; per qual honorífica distinció lo felicitem de veras.

Lo butxí de Saragossa, ha esperat tení 77 anys per casarse.

Si no té altres fills que 'ls que tindrà de aquest matrimoni, no es probable que cap criatura seva lo suceheixi immediatament de sa mort en lo seu ofici.

Per rahó que tingui l' Ajuntament en la falta del contracte en l' assumpto de la reforma de Barcelona, ja veuran com d' un cantó ó un altre no deixarà de tenir rahó 'l *reformista*, perquè 'l dipòsit en fiança es crescutet y avans no 's perdi hi hauria molt que treballar. Per ara, 'l dictamen del assessor del Ajuntament está clavat en la justícia, però ja hem vist gent de lleys que dintre de la Corporació volen desclavarlo.

En l' escenari del teatro de Novedats, durant la primera representació de *Los pastorcillos en Belén*, se despreguè un artefacte d' una regular altura, que alcansá al Director senyor Tutau, ocasionantli una contusió al cap y 'l rompiment d' algun ós d' un peu. Per qual motiu tingué qu' esser traslladat á son domicili, hont lo doctor Cardenal li feu la primera cura.

Las noticias del seu estat per are son satisfactorias, de lo que 'ns alegrém moltíssim, aixís com també de que la simpática actriu Sra. Parreño y 'l Sr. Guitart sortissen tan ben lliurats del desgraciat accident que sofriren.

L' ANACORETA

Camí amunt, camí del bosch,
hi há una caseta de terra;
allí hi viu un hermitá,
que sempre resa.

L' hermitá n' está molt trist
y quasi no dorm ni menja;
¿que deu tenir l' hermitá
que tant tristeja?

Diu qu' era un ángel d' ulls blaus,
y de róssa cabellera;
diu que va robarli 'l cor,
ab sas promesas.

Ell desenganyat del mon
corregué per terras ermas;
ell és, no més per plorar,
anacoreta.

Camí amunt, camí del bosch
hi há una caseta de terra;
¡compadiu al hermitá
que sempre hi resa.

ADOLF CAMPS y CORTÉS.

Se 'ns ha dit que hi ha un rellotger á Barcelona que tots quants rellotges se li portan á adobar, si son d' or ó plata, fá passar ab rahons al interessat y aquest si no té ganas de bronquina acaba per regalar forsosament l' alhaja al alhaja industrial. Are si 'l rellotge es de nikel desseguida 'l retorna no presentse ni la moléstia de observar-lo.

¿Que 'ls sembla si n' es d' espavilat aquest sócio?

També se 'ns ha dit que té la mar de citacions per haber posat massa carinyo á moltes prendas.

¡Lo que pot l' afició á la indústria! Ab aixó; si may arri- van á sapiguer qui es aquest manu no vulguin, ni de franch, que 'ls arregli 'l cronómetro.

Are no vagin á pensar que aixó passi en la Rel'otgeria Suissa del carrer de Sant Pau... ro senyors.

Aixó passa en la del Tarugo, Aranya y C.^a

Carta oberta

A mon company d' escriure Amadeo

Amich del cor: Un deber d' amiatat avuy m' embrassa y es que ja que vé l' Nadal, com cad' any, plé de bonansa, vull enviarte un present com faig sempre en tal diada.

Al mateix temps que tindrás á las mans aquesta carta, has de rebre un cistellet ab lo que aquesta 't detalla: dotze ous, un filet de bou, dos cocas de Vilafranca, un gall y xampany de Reus; ja m' dirás si tot t' agrada, puig voldria de tot cor y t' desitjo ab tota l' ánima, alegria, pau, quietut y sobre tot, forsa gana (encare que sent poeta, nó crech qu' aixó t' fassi falta.)

Donarás expressions á tota la gent de casa, á la dona un petonet y á la sogra una abrassada, tan forta que... (mira bè si d' un cop pots ofegarla.)

Sens mes per avuy, l' adeu t' envía de bona gana ton company de professió que t' estima:

Pep Bugada

Per la còpia

MAYET.

BIBLIOGRAFIA

Ab lo titul de *Xiribechs* lo nostre colaborador Mayet ha publicat un apléch de poesias festivas que trobarán de venda en tots los kioscos.

Teatro de Nadal

FUNCIÓ DE PASQUAS

- 1 Sinfonia sobre motius de *Lo noy de la mare*, original d' un mestre d' estudi que s' acontentaria ab tenir per comprá pansas y figas y nous y olivas.
- 2 Las escenas amorosas en molts actes

LA MISSA DEL GALL

ahont los actors, á pesar del fret que fa representan ab molt calor.

- 3 La fruyta del temps

Los panellóns

posada en música pel mestre Hivern.

- 4 L' alegría dels empleats

LA PROPINA

ab brindis de turcas y belgas y en que 'ls actors van ab mantellinas, treginan bigas y san esses.

- 5 L' amohino dels dependents d' escriptori

LO BALANS

ab lo regirament de géneros y efectes y execució de sumas y restas que requereix lo seu *interessant* argument.

- 6 Acabará la funció ab lo ball del músich Mr. Fartanera.

Las indisposicions

en lo qual los batllarins presentan molts dels síntomas del cólera.

A las set de tip.

Entrada de pagos y cobros.

CORRESPONDENCIA

Se publicará tot ó part de lo que han remés los senyors Pere Llovet, Antonia Berta, Ruch Nafra, Un A. Vendrellench, P. Colomer, Mayet, S. Fábregas, Joan Mallol, Joseph Banch, M. Serra.

No pot publicarse lo que han remés los senyors M. Fruxedas, Ll. M. Galbas, Ramón Lleí, J. Salou.

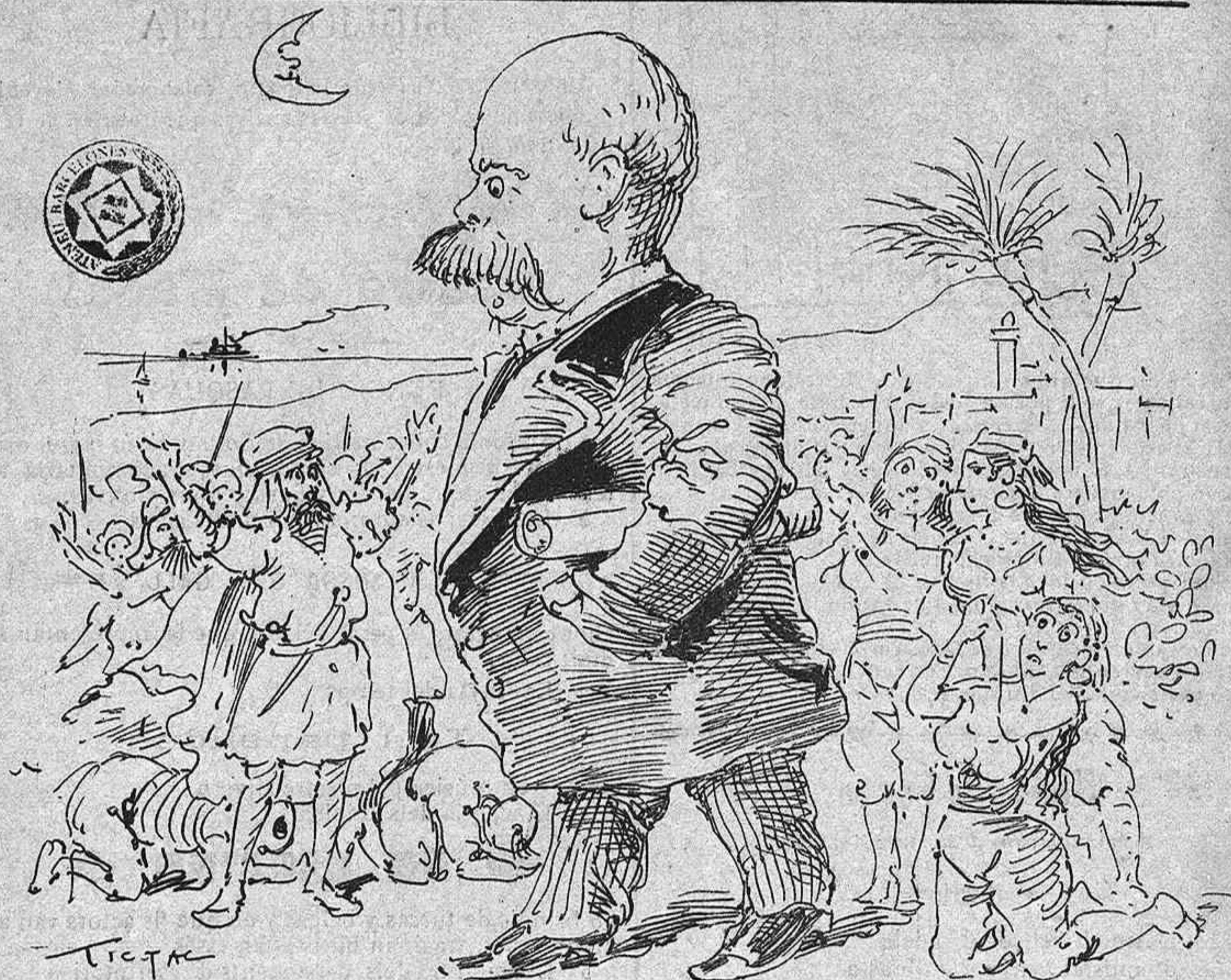
Sr. M. Soldevila: S' arreclaría per anar, però es massa llarch lo seu treball.

Sr. Amadeo: Es massa relliscós l' assumpto.

LITOGRAFÍA DE RIBERA Y ESTANY

Redacció y Administració de LA TOMASA
Sant Ramón, 5.—BARCELONA

VIATJE AL ÀFRICA

Per no veure Gibraltar
à Tànger va en Castelar;
y de ¡vivas! li fan coros
à Tànger moras y moros.

ALMANACH DE LA TOMASA pera 1892

Está agotantse la magnífica y numerosa edició de aquesta obra, que conté treballs literaris de mes de 50 poetas y escriptors, bonichs grabats y reproduccions de la *flor y nata* de nostres primers pintors y dibuxants, elegant portada al cromotirada á 12 tintas y un santoral complet, costant tan sols

2 ralets

SE PREPARA LA SEGONA EDICIO